

NOTAT

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den 2. februar 2023

Faktaark – Fødevareområdet

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er på fødevareområdet ansvarlig for regeldannelse og politikudvikling i forhold til fødevarer sikkerhed, foder samt markedsføring og fødevarer kvalitet, herunder kontrol og beredskab.

Kort baggrund for fødevareområdet

Som myndighed under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri administrerer Fødevarestyrelsen den danske fødevarer-, foder- og veterinærlovgivning, og styrelsen har ansvaret for regeludstedelse, kontrol- og tilsynsaktiviteter, undersøgelsesaktiviteter, godkendelses- og autorisationsopgaver samt deltagelse i relevant internationalt samarbejde. Ved udbrud af husdyrsygdomme og ved større fødevarerborne sygdomsudbrud iværksætter styrelsen en beredskabsindsats for effektivt at begrænse konsekvenserne for menneskers og dyrs sundhed. Fødevarestyrelsen varetager desuden en oplysningsindsats for fremme af sunde madvaner og forbrugerforhold samt virksomheders eksport til tredjelande.

Fødevarestyrelsen har fokus på hele fødevarerækeden og de virksomheder, interessenter og aktører, som er knyttet til den. Fødevarestyrelsen har både nationalt og internationalt fokus på det lovforberedende arbejde, herunder i forhold til arbejdet med Danmarks partnere i EU i forbindelse med forhandlinger om EU-retsakter.

For at fremme høj fødevarer- og fodersikkerhed udfører Fødevarestyrelsen risiko- og behovsorienterede fødevarerkontroller. Ligesom man kontrollerer, at fødevarer virksomheder effektivt tilbagekalder 'sundhedsfarlige' fødevarer fra forbrugerne for at sikre en høj fødevarer sikkerhed. Fødevarestyrelsen har fødevarerkontrollenheder fordelt over hele landet. Fødevareenhederne varetager kontrollen med fødevarer fra råvarer til færdige produkter. Ved tilsyn i fødevarer virksomheder kontrolleres blandt andet egenkontrolprogrammer, hygiejne og mærkning. Tilsvarende kontrolleres foder og fodervirksomheder.

Relevante nøgletal

Rammerne for fødevarerkontrollen er fastlagt gennem brede forlig. Der har over årene været en udvikling fra en meget tæt styring af antal fødevarerkontroller på den enkelte fødevarer virksomhed, til i højere grad at målrette kontrollen til de virksomheder, hvor behovet er størst (risiko- og behovsorienteret kontrol), og med det seneste fødevarerforlig i høj grad bruge data til at målrette kontrollen.

Nedenfor fremgår udvalgte nøgletal for fødevareområdet.

Tabel 1. Udvalgte nøgletal for fødevareområdet

Emne	Nøgletal	
Antal planlagte fødevarekontroller i 2022	42.000	kontroller
Beskæftigede i fødevareklyngen *	125.000	personer
Antal udstedte eksportcertifikater årligt (bilateral aftaler)	120.000	certifikater
Madspild i fødevarekæden	814.000	tons
Fødevareklyngens eksport i 2021*	173	mia. kr.

* Kilde: Beskæftigelse opgjort på baggrund af IFRO Udredning 2018/18 og eksport er opgjort af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri på baggrund af Danmarks Statistik, KN8Y.

Større politiske aftaler/forlig

Nedenfor fremgår væsentligste aftaler på fødevareområdet.

Tabel 2. Oversigt over større aftaler/forlig

Politisk aftale	Beskrivelse
Fødevareforlig 4 (S, RV, SF, EL, ALT, V, DF, K, LA)	Forliget er forlænget fra 2022 til 2023. Forligsparterne mødes hvert år for at følge op på aftalen. Rapporter af relevans for emner inden for forliget vil også blive forelagt forligskredsen til drøftelse.

Aktuelle fokusområder

Nedenfor fremgår aktuelle fokusområder for fødevareområdet.

- *Fødevareforlig:* Der er tradition for brede politiske forlig på fødevareområdet. Det seneste forlig blev indgået i 2018 og blev i foråret 2022 forlænget frem til udgangen af 2023. Fødevareforlig 4 bygger på fire hovedområder: *Nyt koncept for kontrol og vejledning; Udvikling af datadrevet kontrol og digitale selvhjælpsværktøjer; Mikrobiologisk fødevarer sikkerhed og styrket beredskab; Indsats overfor ulovlig import, brodne kar, svindel og ulovlig nethandel.* Der indkaldes årligt til statusmøde i forligskredsen for at gennemgå status for implementering af forliget.
- *Forbrugeradfærd, madspild, kostråd, fødevaredonation:* Der er et stigende fokus på, at forbrugernes fødevarevaner spiller en central rolle på både klima-, miljø- og sundhedsområdet, og det estimeres f.eks., at klimaaftrykket fra danskernes kost kan reduceres med 20-30 pct. ved valg af mere klimavenlige alternativer, ligesom Danmark årligt smider 814.000 tons fødevarer ud. Fødevarevaner er svære at flytte, og det kræver en vedvarende, målrettet indsats at rykke danskernes fødevarevaner i en sundere og mere bæredygtig retning.
- *Klimamærkning af fødevarer:* Undersøgelser viser, at forbrugerne har et stort ønske om at spise mere klimavenligt, men mangler vejledning, mens erhvervet og forbrugerorganisationer efterspørger et nationalt statskontrolleret klimamærke. Der er derfor ved at blive udviklet et statskontrolleret klimamærke for fødevarer, der skal gøre det lettere for forbrugerne at træffe et klimavenligt fødevalg og samtidig fremme klimavenlig produktudvikling. De næste år bliver der en stor opgave med at sikre, at mærket bliver bredt anerkendt blandt forbrugere og erhverv.